

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม เป็นการวิจัยแบบสำรวจ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาลักษณะประชากร ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ค้นหาสารสนเทศ ความสนใจและรูปแบบการนำเสนอสารสนเทศ และความต้องการการใช้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ขอบเขตการศึกษาในครั้งนี้ใช้ประชากรเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ปีการศึกษา 1/2553 มีจำนวน 10,081 คน และเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง มีจำนวน 1,273 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (questionnaire) ที่สร้างขึ้นโดยคำนึงถึงความถูกต้องเหมาะสมทำการทดลอง (try-out) มีการหาค่าความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ (reliability) และตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรง (validity) จึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง ก่อนนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง การเก็บข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลในระหว่างเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม 2553

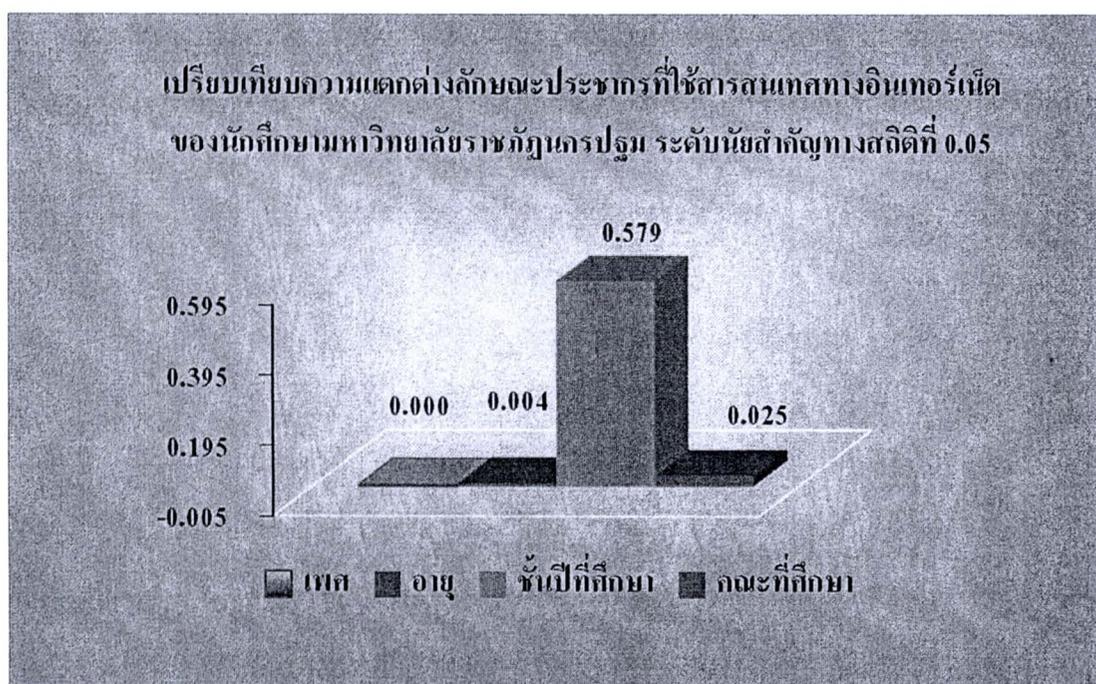
การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาลงรหัสข้อมูลเพื่อประมวลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for The Social Science) for Windows Version 12.0 ณ สถาบันคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยแบ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา ใช้วิธีคำนวณค่าต่าง ๆ เพื่อนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเสนออยู่ในรูปตารางประกอบความเรียง เพื่ออธิบายลักษณะประชากร ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ ความสนใจและรูปแบบการนำเสนอ ความต้องการใช้สารสนเทศ โดยใช้สถิติ t test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) และค่าสัมประสิทธิ์แบบเพียร์สัน เพื่อใช้ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สรุป และอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตของ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มีประเด็นที่ควรนำมาสรุป และอภิปรายผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะประชากรที่แตกต่างกัน จะมีผลต่อการใช้สารสนเทศทาง อินเทอร์เน็ตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมที่แตกต่างกัน

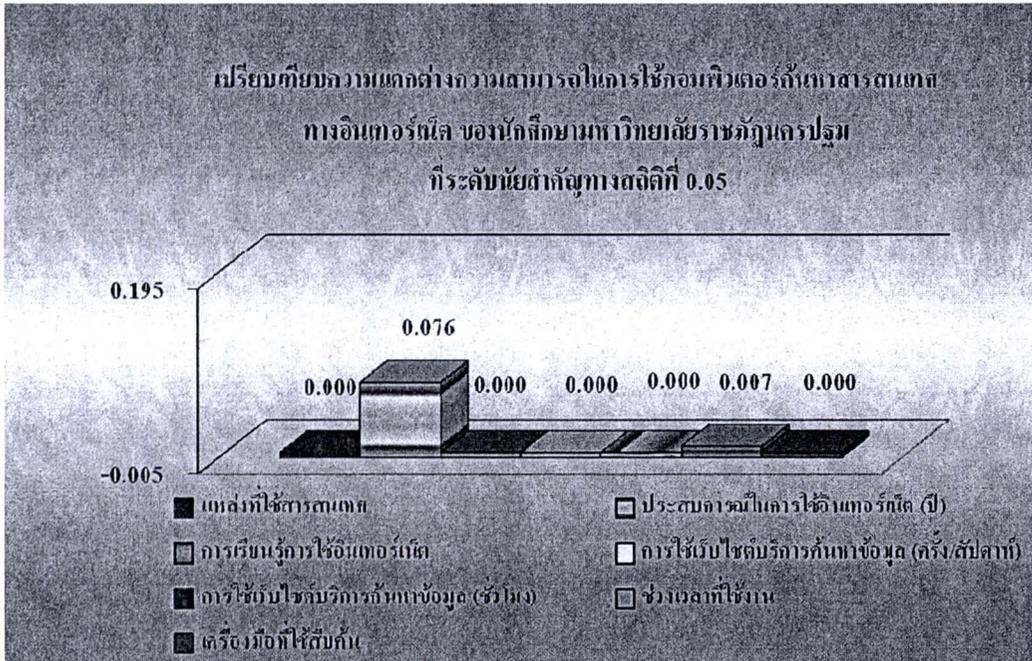

ภาพ 4 ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตของนักศึกษามหาวิทยาลัย- ราชภัฏนครปฐมจำแนกตามลักษณะประชากร มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ที่มา. จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างตัวแปรในการทดสอบสมมติฐาน

จากภาพ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน โดยเปรียบเทียบความแปรปรวนระหว่างลักษณะประชากรกับการใช้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ต โดยภาพรวมพบว่า เพศ อายุ หน้าที่ศึกษา เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยนั่นคือ ลักษณะประชากรของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มีผลต่อการใช้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จูติมา ชันธสิน (2549) ศึกษาเรื่อง *บุคลาการทางการแพทย์กับการใช้สารสนเทศบนเว็บไซต์* พบว่า ลักษณะของประชากรที่แตกต่างกัน มีผลต่อการใช้สารสนเทศบนเว็บไซต์แตกต่างกัน สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะประชากรที่ว่า การศึกษา สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นตัวแปรที่ทำให้มีความแตกต่างทางด้านความคิด ทักษะคติ และค่านิยมในการเปิดรับสาร ซึ่งมีผลต่อการใช้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

สมมติฐานที่ 2 ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ค้นหาสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตที่แตกต่างกัน จะมีผลต่อการใช้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมที่แตกต่างกัน

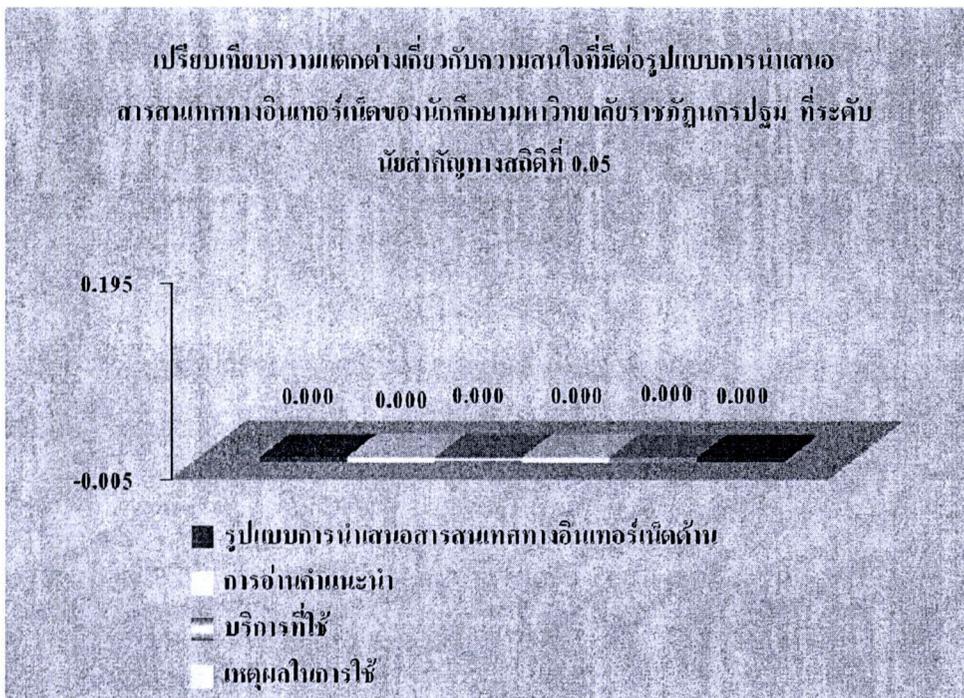
ภาพ 5 ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมจำแนกตามความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ค้นหาสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ต มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ที่ 7. จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างตัวแปรในการทดสอบสมมติฐาน

จากภาพ 5 ผลการทดสอบสมมติฐาน โดยเปรียบเทียบความแปรปรวนระหว่างความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ค้นหาสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตกับการใช้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ต โดยภาพรวมพบว่า (1) แหล่งที่ใช้สารสนเทศ (2) ประสบการณ์ในการใช้อินเทอร์เน็ต (ปี) (3) การเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ต (4) การใช้เว็บไซต์บริการค้นหาข้อมูล (ครั้ง/สัปดาห์) (5) การใช้เว็บไซต์บริการค้นหาข้อมูล (ชั่วโมง) (6) ช่วงเวลาที่ใช้งาน (7) เครื่องมือที่ใช้สืบค้น เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย นั่นคือ ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ค้นหาสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตที่แตกต่างกันมีผลต่อการใช้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมที่แตกต่างกัน ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนทรี เหลืองอร่าม (2549) ศึกษาเรื่องการใช้อินเทอร์เน็ตของบุคลากรทางการแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล ผลการวิจัยพบว่า สายงานที่ต่างกันของบุคลากรทางการแพทย์ มีผลทำให้สภาพและลักษณะการใช้งานอินเทอร์เน็ตแตกต่างกันตาม

ประสบการณ์ ทักษะการใช้งาน สถานที่ใช้งาน วัตถุประสงค์การใช้งาน ลักษณะบริการ และรูปแบบข้อมูล

สมมติฐานที่ 3 ความสนใจในการใช้และรูปแบบการนำเสนอสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตที่แตกต่างกัน จะมีผลต่อการ ใช้การ ใช้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตของ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมที่แตกต่างกัน

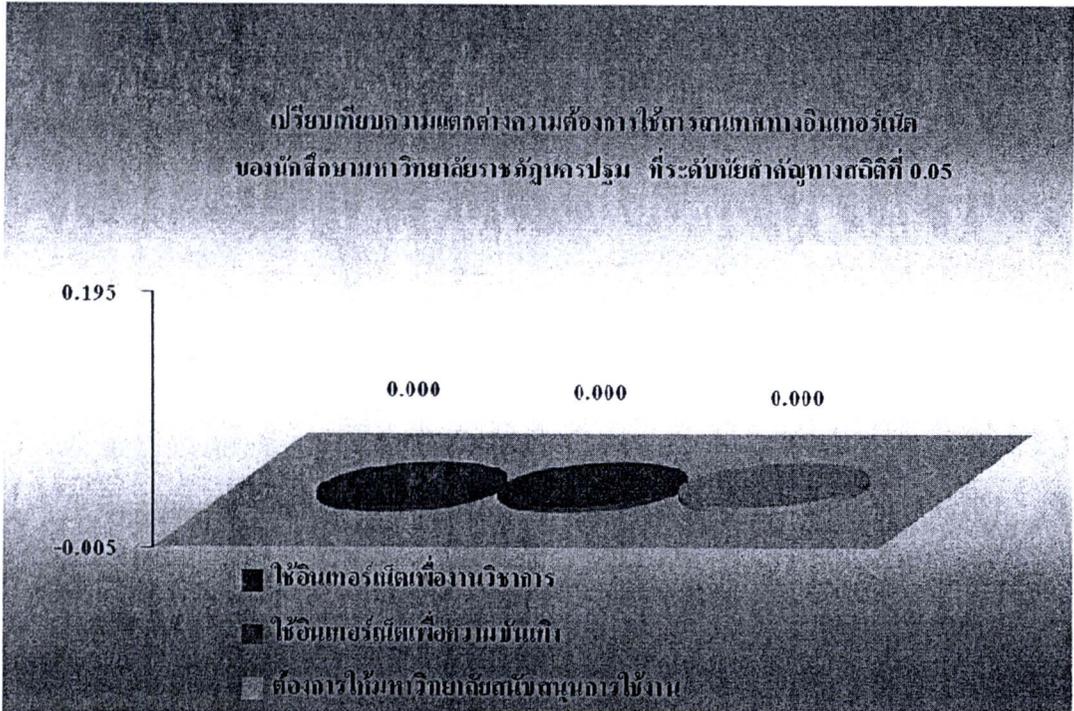
ภาพ 6 ปัจจัยที่มีผลต่อการ ใช้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมจำแนกตามความสนใจในการใช้และรูปแบบการนำเสนอสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ต มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ที่มา. จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างตัวแปรในการทดสอบสมมติฐาน

จากภาพ 6 ผลการทดสอบสมมติฐาน โดยเปรียบเทียบความแปรปรวนระหว่างความสนใจในการใช้และรูปแบบการนำเสนอสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตกับการใช้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ต โดยภาพรวมพบว่า (1) รูปแบบการนำเสนอสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตด้าน (2) การอ่านคำแนะนำ (3) บริการที่ใช้ (4) เหตุผลในการใช้ (5) เนื้อหา

ที่เป็กรับ (6) และรูปแบบ เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย นั่นคือ ความสนใจในการใช้และรูปแบบการนำเสนอสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตที่แตกต่างกัน จะมีผลต่อการใช้การใช้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมที่แตกต่างกัน ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัย สหฤช นนทมานันท์ (2549) ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้เว็บไซต์บริการค้นหาข้อมูลของนักศึกษามหาวิทยาลัยตลาดวิชาในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการ รูปแบบการออกแบบ ผู้ใช้ส่วนใหญ่ คำนึงถึงวิธีการค้นหาข้อมูลที่ชัดเจน และความสวยงามของหน้าเว็บเพจ ปัจจัยด้านเนื้อหา มีความสำคัญมากที่สุด ปัจจัยด้านการนำเสนอหน้าเว็บเพจ ให้ความสำคัญมากที่สุด ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้เว็บไซต์บริการค้นหาข้อมูลมากที่สุดได้แก่ ช่องทางสื่อสารของเว็บไซต์ เนื้อหา การนำเสนอหน้าเว็บเพจ และด้านรูปแบบออกแบบ ตามลำดับ

สมมติฐานที่ 4 ความต้องการใช้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมที่แตกต่างกันจะมีผลต่อการใช้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตที่แตกต่างกัน

ภาพ 7 ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำแนกตามความต้องการใช้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ที่มา. จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างตัวแปรในการทดสอบสมมติฐาน

จากภาพ 7 ผลการทดสอบสมมติฐาน โดยเปรียบเทียบความแปรปรวนระหว่างความต้องการใช้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ต กับการใช้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ต โดยภาพรวมพบว่า (1) ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่องานวิชาการ (2) ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิง (3) ต้องการให้มหาวิทยาลัยสนับสนุนการใช้งาน เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ผลการวิจัยสอดคล้องกับ ทฤษฎีการใช้สื่อและความพึงพอใจที่ว่า พฤติกรรมการรับสารของมนุษย์ เป็นสิ่งที่เกิดจากปฏิกิริยาตอบโต้ต่อความต้องการของมนุษย์ที่จะรักษารูปแบบพฤติกรรมที่เหมาะสม เพื่อปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และความเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม ดังนั้นการเข้าไปใช้สื่อจึงมิใช่กิจกรรมที่ทำไปอย่างไร้เป้าหมาย

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มีประเด็นที่ควรอภิปรายผลดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะประชากร

พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม 1,273 คน เพศหญิง 803 คน คิดเป็นร้อยละ 63.1 เพศชาย 470 คน คิดเป็นร้อยละ 36.9 อายุ 20-25 ปี มีจำนวน 703 คน คิดเป็นร้อยละ 55.2 รองลงมาคือ ต่ำกว่า 20 ปี มีจำนวน 529 คน คิดเป็นร้อยละ 41.6 อายุ 26-30 ปี มีจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0 และกลุ่มที่น้อยที่สุดคือ อายุสูงกว่า 30 ปี 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3 ชั้นปีที่ 1 มีจำนวน 517 คน คิดเป็นร้อยละ 40.6 รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 2 มีจำนวน 298 คน คิดเป็นร้อยละ 23.4 ชั้นปีที่ 3 มีจำนวน 240 คนคิดเป็นร้อยละ 18.9 และกลุ่มที่น้อยที่สุดคือ ชั้นปีที่ 4 มีจำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 17.1 คณะมนุษยศาสตร์ฯ มีจำนวน 347 คน คิดเป็นร้อยละ 27.3 รองลงมาคือ คณะวิทยาศาสตร์ฯ มีจำนวน 341 คน คิดเป็นร้อยละ 26.8 คณะวิทยาการจัดการ มีจำนวน 336 คน คิดเป็นร้อยละ 26.4 และกลุ่มที่น้อยที่สุดคือ คณะครุศาสตร์ มีจำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 19.6

ผลการวิเคราะห์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ลักษณะประชากรของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง อายุ 20-25 ปี ศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะมนุษยศาสตร์ฯ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุติมา ชันธสิน (2549) ศึกษาเรื่องบุคลากรทางการแพทย์กับการใช้สารสนเทศบนเว็บไซต์ พบว่าอายุ วุฒิการศึกษา มีผลต่อการใช้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ต เช่นเดียวกับทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล (ยูปล เบ็ญจรงค์กิจ, 2542, หน้า 44-45) ผู้รับสารที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกัน เช่น เพศ อายุ วุฒิการศึกษา เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผู้รับสารมีความแตกต่างกันในการเลือกเปิดรับข้อมูลข่าวสาร คนที่มีอายุน้อยมักจะยึดถืออุดมการณ์มองโลกในแง่ดี และใจร้อนกว่า คนอายุมาก คนที่มีอายุต่างกันมีประสบการณ์ของชีวิตที่แตกต่างกัน จึงทำให้ทัศนคติและความรู้สึกนึกคิดไม่เหมือนกัน ผู้รับสารที่มีลักษณะพื้นฐานคล้ายคลึงกันในด้าน เพศ อายุ การศึกษา ศาสนา รายได้ และสถานะทางสังคมจะเข้าใจได้คล้าย ๆ กัน

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสอดคล้องกับ ทฤษฎีการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ (Katz, 1975, pp. 210-211) พบว่า ผู้รับสารเลือกเปิดรับเนื้อหาของสารเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง โดยผู้รับสารแต่ละคนจะมีความต้องการที่แตกต่างกัน ทำให้มีพฤติกรรมในการเลือกเปิดรับสื่อที่แตกต่างกันด้วย เช่นเดียวกับทฤษฎีการสื่อสารสองทาง (Warneryd & Nowak, 1968, pp. 13-14) การเลือกเปิดรับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต ทำให้ผู้รับสารสามารถโต้ตอบและมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต ผลของการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการติดต่อสื่อสาร จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการสื่อสารและสามารถเปลี่ยนแปลงระดับความรู้ (change knowledge) เปลี่ยนแปลงความคิด (change opinion) และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (change behavior)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ค้นหาสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มีจำนวน 1,273 คน นักศึกษาใช้บริการอินเทอร์เน็ตจากที่บ้าน มีจำนวน 547 คน คิดเป็นร้อยละ 43.0 รองลงมาคือ สถานที่ให้บริการอินเทอร์เน็ตแบบเสียค่าใช้จ่ายเป็นรายชั่วโมง มีจำนวน 377 คน คิดเป็นร้อยละ 29.6 ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง มีจำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 14.6 และกลุ่มที่น้อยที่สุดคือ ห้องสมุด มีจำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 12.8 มีประสบการณ์ในการใช้อินเทอร์เน็ต 5 ปีขึ้นไป มีจำนวน 634 คน คิดเป็นร้อยละ 49.8 รองลงมาคือ 3-4 ปี มีจำนวน 404 คน คิดเป็นร้อยละ 31.7 มีประสบการณ์ 1-2 ปี มีจำนวน 180 คน คิดเป็น ร้อยละ 14.1 และที่น้อยที่สุดคือน้อยกว่า 1 ปี มีจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4 เรียนรู้วิธีการใช้อินเทอร์เน็ตจากการเรียนรู้และฝึกปรุมนอกห้องเรียน มีจำนวน 430 คน คิดเป็นร้อยละ 33.8 รองลงมาคือ จากคำแนะนำของผู้อื่น 358 คน คิดเป็นร้อยละ 28.1 เรียนรู้จากสื่ออื่น ๆ มีจำนวน 354 คน คิดเป็นร้อยละ 27.8 และที่น้อยที่สุดคือ เรียนรู้จากหนังสือ/วารสาร มีจำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3 เข้าใช้เว็บไซต์บริการค้นหาข้อมูล 2 ครั้ง - 5 ครั้ง/สัปดาห์ มีจำนวน 520 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 รองลงมา คือ 5 ครั้ง - 10 ครั้ง/สัปดาห์ มีจำนวน 333 คน คิดเป็นร้อยละ 26.1 มากกว่า 10 ครั้ง/สัปดาห์ มีจำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 19.5 และไม่เกิน 2 ครั้ง/สัปดาห์ มีจำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 13.4 ใช้บริการอินเทอร์เน็ต

1-2 ชั่วโมง มีจำนวน 545 คน คิดเป็นร้อยละ 42.8 รองลงมาคือ 3-4 ชั่วโมง มีจำนวน 414 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 มากกว่า 4 ชั่วโมง มีจำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0 และไม่เกิน 1 ชั่วโมง มีจำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 8.7 การใช้บริการในช่วงเวลา 20.01 น. - 24.00 น. มีจำนวน 441 คน คิดเป็นร้อยละ 34.6 รองลงมาคือ ช่วงเวลา 16.01 น. - 20.01 น. มีจำนวน 395 คน คิดเป็นร้อยละ 31.0 ช่วงเวลา 12.01 น. - 16.00 น. มีจำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 19.7 ช่วงเวลา 08.01 น. - 12.00 น. มีจำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 12.8 ช่วงเวลา 24.01 น. - 04.00 น. มีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4 และช่วงเวลา 04.01 น. - 08.00 น. มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 0.4 ส่วนใหญ่ใช้จากเว็บไซต์ Google มีจำนวน 1,156 คน คิดเป็นร้อยละ 90.8 รองลงมาคือ จากเว็บไซต์ Sanook มีจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 3.6 จากเว็บไซต์ Yahoo มีจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6 จากเว็บไซต์ Kapook มีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3 จากเว็บไซต์ Hunsia มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 0.6 และอื่น ๆ มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.1

ผลการวิเคราะห์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ค้นหาสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ต จากที่บ้าน เรียนรู้วิธีการใช้อินเทอร์เน็ตจากการเรียนรู้และฝึกอบรมนอห้องเรียน เข้าใช้เว็บไซต์บริการค้นหาข้อมูล 2 ครั้ง - 5 ครั้ง/สัปดาห์ ใช้บริการอินเทอร์เน็ต 1-2 ชั่วโมง ใช้บริการในช่วงเวลา 20.01 น. - 24.00 น. ใช้เครื่องมือในการสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ Google ผลการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนทรี เหลืองอร่าม (2549) ศึกษาเรื่อง การใช้อินเทอร์เน็ตของบุคลากรทางการแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล ผลการวิจัย พบว่า สายงานที่ต่างกันของบุคลากรทางการแพทย์ มีผลทำให้สภาพและลักษณะการใช้งานอินเทอร์เน็ตแตกต่างกันตามประสบการณ์ ทักษะการใช้งาน สถานที่ใช้งาน วัตถุประสงค์การใช้งาน ลักษณะบริการ และรูปแบบข้อมูล แนวคิดในการเลือกสรรและการแสวงหาข่าวสาร (Schramm, 1973, pp. 121-122) เชื่อว่าประสบการณ์ของผู้รับสารที่แตกต่างกัน ทำให้ความสนใจต่อการแสวงหาข่าวสารแตกต่างกันไป แนวคิดในการเลือกสรรและการแสวงหาข่าวสาร (สุรัตน์ ศรีสกุล, 2546, หน้า 271) ผู้รับสารจะเลือกจดจำเฉพาะข่าวสารที่สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ ทักษะ และแสวงหาเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในด้านอื่น ๆ เช่น เพื่อความรู้ เพื่อแนวทางในการตัดสินใจ และการแก้ปัญหา แนวคิดความน่าเชื่อถือของแหล่งสาร (มหาวิทยาลัย-

สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2543, หน้า 629) ความน่าเชื่อถือของแหล่งสาร สามารถประเมิน ลักษณะของแหล่งสารได้ 3 ประการหลัก (1) ความน่าไว้วางใจ มีความจริงใจ เชื่อสัตย์ ยุติธรรม (2) ความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ ความรู้ และทักษะ (3) ความคล่องแคล่ว กระฉับกระเฉง เช่น มีชีวิตชีวา ตื่นตัว ว่องไว ความน่าเชื่อถือของแหล่งสาร มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้รับสาร และทำให้การสื่อสารบรรลุผลมากกว่า

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสนใจที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มีจำนวน 1,273 คน นักศึกษาสนใจรูปแบบการนำเสนอสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ต ด้านการค้นคว้าข้อมูลประกอบการเรียน มีจำนวน 491 คน คิดเป็นร้อยละ 38.6 รองลงมาคือ การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีจำนวน 292 คน คิดเป็นร้อยละ 22.9 ด้านความบันเทิง มีจำนวน 263 คน คิดเป็นร้อยละ 20.7 และการติดตามข่าวสารที่สนใจ มีจำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8 อ่านคำแนะนำการใช้โดยอ่านบางครั้ง มีจำนวน 817 คน คิดเป็นร้อยละ 64.2 รองลงมาคือ อ่าน มีจำนวน 318 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 และไม่อ่าน มีจำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8 ใช้บริการค้นหาข้อมูล (search engine) มีจำนวน 557 คน คิดเป็นร้อยละ 43.8 รองลงมาบริการถ่ายโอนแฟ้มหรือการดาวน์โหลด เพลง เกม หนังสือ ซอฟต์แวร์ ฯลฯ มีจำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 21.7 บริการสนทนาออนไลน์ มีจำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 20.1 บริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ มีจำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 11.9 และระบบบริการข้อมูลของมหาวิทยาลัย มีจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5 เปิดรับเนื้อหาเพราะสะดวกรวดเร็ว ในการเปิดรับข้อมูล มีจำนวน 584 คน คิดเป็นร้อยละ 45.9 รองลงมาคือ สารสนเทศมีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ มีจำนวน 299 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 สารสนเทศที่หลากหลายตรงตามความต้องการ มีจำนวน 253 คน คิดเป็นร้อยละ 19.9 และไม่มีกฎระเบียบที่เคร่งครัด มีจำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8 เปิดรับเนื้อหาข้อมูลสารสนเทศทางด้านบันเทิง มีจำนวน 606 คน คิดเป็นร้อยละ 47.6 รองลงมาคือ เนื้อหาข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา มีจำนวน 506 คน คิดเป็นร้อยละ 39.7 เนื้อหาข้อมูลสารสนเทศทางด้านธุรกิจ มีจำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 8.7 และเนื้อหาข้อมูลสารสนเทศ

ทางการประกอบอาชีพ มีจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 3.9 ชอบรูปแบบบทความหรือตัวหนังสือ มีจำนวน 496 คน คิดเป็นร้อยละ 39.0 รองลงมา คือรูปแบบภาพ มีจำนวน 433 คน คิดเป็นร้อยละ 34.0 รูปแบบวิดีโอ มีจำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 14.1 และรูปแบบเสียง มีจำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 12.9 สนใจ เนื้อหาด้านความบันเทิง มีจำนวน 995 คน คิดเป็นร้อยละ 78.2 รองลงมาคือ การศึกษา มีจำนวน 902 คน คิดเป็นร้อยละ 70.9 ข่าว มีจำนวน 584 คน คิดเป็นร้อยละ 45.9 คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต มีจำนวน 473 คน คิดเป็นร้อยละ 37.2 เทคโนโลยี มีจำนวน 450 คน คิดเป็นร้อยละ 35.5 กีฬาและนันทนาการ มีจำนวน 386 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 สุขภาพและกีฬา มีจำนวน 343 คน คิดเป็นร้อยละ 26.9 ศิลปวัฒนธรรม มีจำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 17.0 วิทยาศาสตร์ มีจำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 15.6 ธุรกิจ มีจำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 15.1 พยากรณ์อากาศ มีจำนวน 129 คน คิดเป็น ร้อยละ 10.1

ผลการวิเคราะห์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่า นักศึกษาส่วนใหญ่สนใจรูปแบบการนำเสนอสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ต ด้านการค้นคว้าข้อมูลประกอบการเรียนอ่านคำแนะนำการใช้บางครั้ง ใช้บริการค้นหาข้อมูล (search engine) เปิดรับเนื้อหาโดยมีเหตุผลเพราะสะดวกรวดเร็วในการเปิดรับข้อมูล เปิดรับเนื้อหาข้อมูลสารสนเทศทางด้านบันเทิง ชอบรูปแบบบทความหรือตัวหนังสือ ชอบเนื้อหาความบันเทิง ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัย สหฤกษ์ นนทมานันท์ (2549) ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้เว็บไซต์บริการค้นหาข้อมูลของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการ รูปแบบการออกแบบ ผู้ใช้ส่วนใหญ่คำนึงถึงวิธีการค้นหาข้อมูลที่ชัดเจน และความสวยงามของหน้าเว็บเพจ ปัจจัยด้านเนื้อหา มีความสำคัญมากที่สุด ด้านการนำเสนอหน้าเว็บเพจให้ความสำคัญมากที่สุด ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้เว็บไซต์บริการค้นหาข้อมูลมากที่สุด ได้แก่ ช่องทางการสื่อสารของเว็บไซต์ เนื้อหา การนำเสนอหน้าเว็บเพจ และด้านรูปแบบการออกแบบ ตามลำดับ เช่นเดียวกับ ทฤษฎีการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ (Katz, 1975, pp. 210-211) ผู้รับสารเลือกใช้สื่อประเภทต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการของตนเอง เพื่อความรู้ ความตื่นเต้น ความสนุกสนาน ความน่าเชื่อถือ และความมั่นใจ โดยผู้รับสารมีความตั้งใจ

ที่จะแสวงหาข่าวสารต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ด้านใดด้านหนึ่ง เช่น เพื่อประกอบการตัดสินใจ การประกอบอาชีพ หรือการใช้ข่าวสารเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับสังคม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการใช้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ต ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มีจำนวน 1,273 คน นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ต เพื่อการศึกษาและค้นคว้าหาข้อมูล มีจำนวน 802 คน คิดเป็นร้อยละ 63.0 รองลงมาคือ เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในจัดชั้นทางอินเทอร์เน็ต มีจำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 11.7 เพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสารและแสดงความคิดเห็น (webboard) มีจำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 10.4 หางานบนอินเทอร์เน็ต มีจำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7 และเพื่อการตรวจสอบผลการเรียน มีจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 7.1 ใช้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตเพื่อดูหนังและฟังเพลงทางอินเทอร์เน็ต มีจำนวน 609 คน คิดเป็นร้อยละ 47.8 รองลงมาคือ เพื่อการติดต่อสื่อสารโดยการใช้อินเทอร์เน็ต มีจำนวน 398 คน คิดเป็นร้อยละ 31.3 เพื่อซื้อขายสินค้าทางอินเทอร์เน็ต มีจำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 10.7 และเพื่อเล่นเกมออนไลน์ มีจำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 10.2 ต้องการให้มหาวิทยาลัยจัดให้มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการใช้บริการ มีจำนวน 698 คน คิดเป็นร้อยละ 54.8 รองลงมาคือ จัดหาสถานที่ที่เหมาะสมและเพียงพอแก่ให้บริการ มีจำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 16.5 จัดให้มีบุคลากรแนะนำการใช้บริการต่าง ๆ บนอินเทอร์เน็ต มีจำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 15.7 และจัดอบรมเพื่อเพิ่มทักษะการใช้งานอินเทอร์เน็ต มีจำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0

ผลการวิเคราะห์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่า นักศึกษาใช้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาและค้นคว้าหาข้อมูล ใช้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตเพื่อดูหนังและฟังเพลงทางอินเทอร์เน็ต และต้องการให้มหาวิทยาลัยจัดให้มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการใช้บริการผลการวิจัยสอดคล้องกับ ทฤษฎีการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ (Katz, 1975, pp. 210-211) ที่ว่า พฤติกรรมการรับสารของมนุษย์เป็นสิ่งที่เกิดจากปฏิกิริยาตอบโต้ต่อความต้องการของมนุษย์ที่จะรักษารูปแบบพฤติกรรม

ที่เหมาะสมเพื่อปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และความเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม ดังนั้นการเข้าไปใช้สื่อจึงมิใช่กิจกรรมที่ทำไปอย่างไร้เป้าหมาย โดยผู้รับสารเลือกเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ต เพราะเป็นการติดต่อสื่อสารที่สะดวกรวดเร็วและต้องการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ในสังคม โดยแต่ละบุคคลจะมีความต้องการยากู้ ต้องการการยอมรับจากสังคม ต้องการแสวงหาข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้ทันกับสถานการณ์ การเลือกเปิดรับสื่อจะขึ้นอยู่กับความพึงพอใจและความต้องการของแต่ละบุคคล ที่แตกต่างกัน ทำให้มีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อที่แตกต่างกันด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มีระดับการใช้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่เพื่อเพิ่มพูนความรู้มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.14 รองลงมาใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการดาวน์โหลดเพลง/หนังสือ/เกม ค่าเฉลี่ย 3.97 ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการดูหนัง ฟังเพลง ค่าเฉลี่ย 3.90 และระดับการใช้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมน้อยที่สุด คือ ใช้บริการกระดานข่าว (webboard) ค่าเฉลี่ย 3.28 ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการตรวจผลต่าง ๆ เช่น สลากออมนิน การพยากรณ์อากาศ ค่าเฉลี่ย 2.83 และใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการสั่งซื้อสินค้า ค่าเฉลี่ย 2.73

ข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ผู้วิจัยเห็นควรว่าเพื่อให้เกิดประโยชน์และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ต่อไป จึงมีข้อเสนอแนะไว้เป็นแนวทางดังนี้

ผลการวิจัยการใช้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ต เป็นประโยชน์อย่างมาก ในการวางแผนเพื่อพัฒนาการให้บริการอินเทอร์เน็ตแก่นักศึกษาและให้สอดคล้องกับความต้องการและสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการสั่งซื้อสินค้าและบริการ
2. ควรศึกษาการนำ Social Network มาปรับใช้ในการส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมและบริการต่าง ๆ ของห้องสมุด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการบริการ